

KaSeld

Sociaal- Emotionele ontwikkeling van kinderen en jongeren

Voorlopige resultaten
Periode: september 2019 tot maart 2021

INTRODUCTIE

Net als vele andere organisaties heeft ook Stichting Kaseld een flink turbulente en moeilijke periode doorgemaakt door de Covid-19 pandemie.

Onze oorspronkelijke implementatie van het project startte zoals gepland in september 2019. In deze eerste fase namen drie basisscholen in Den Haag. Op deze scholen namen 8 groepen 8 deel. Helaas werden in de loop van onze trainingen in maart 2020 al onze activiteiten stilgelegd als gevolg van de door het Rijk opgelegde maatregelen. Na enkele maanden werden de scholen weer heropend, maar slechts 4 van de 8 groepen (ongeveer 50 leerlingen) bleken in staat om de trainingen te continueren. Twee van de genoemde scholen uitten hun zorgen aan ons, m.n. door de tijdens de lockdown verloren tijd en de prioriteit om de nog beschikbare tijd te besteden aan voorbereiding op de Cito-eindtoets voor 8e-groepers. Onze communicatie met scholen was moeizaam in onze pogingen hen te overtuigen onze trainingen meer prioriteit te geven, juist in de omstandigheden van Covid-19 en het welzijn en de mentale gezondheid van kinderen. Het reguliere curriculum (rekenen, Nederlands etc) leek toch de prioriteit van de scholen te krijgen. Uiteindelijk kon slechts 1 school uit de eerste fase de trainingen in juli 2020 afronden. De tweede fase, gepland maart 2020, kon ook geen doorgang vinden door de corona lockdown.

De lockdown als gevolg van de pandemie en de acute verlaging van het aantal deelnemende groepen resulteerde ook in een afname van beschikbare financiën voor de kleine organisatie die Stichting Kaseld is. Ook de aan het project gelieerde zelfstandig professionals ervoeren een vermindering in inkomen.

Ons lespakket werd ook aangepast toen de leerlingen uit de lockdown terug naar school kwamen rond mei 2020. Ons doel van sociaal-emotioneel onderwijs aan kinderen verbeterde door de aanpassing van de lessen, om de leerlingen beter te ondersteunen bij het dealen met hun angsten, zorgen en gebrek aan optimisme als gevolg van de pandemie.

Naast genoemde aanpassingen bleven de lessen gericht op een volledige voorbereiding van de leerlingen met de nadruk op sociaal-emotionele kennis, gedrag en vaardigheden, nodig voor hun volgende stap, de brugklas. De herziening van de lessen bestond uit 5 gebruikelijke stappen van een Psychologische Eerste Hulp (4) waarbij extra aandacht werd besteed aan het luisteren naar de verhalen van de kinderen, zodat ze zich beschermd voelen, met elkaar verbonden en gekalmeerd. Deze stappen maakten het ons ook mogelijk om een goed beeld van de gevoelens

van de kinderen tijdens de lockdown te krijgen, en om meer te focussen op kalmte en optimisme. Door onze wekelijkse schriftelijke samenvatting voor de scholen met tips en adviezen voor leraren en ouders werden al deze strategieën toegepast.

In februari 2021 startte de tweede fase van ons project met de heropening van de scholen na een lange pauze. Ondanks de onzekerheid of scholen weer moeten sluiten en de grote focus van de scholen op het reguliere curriculum en de voorbereiding op de Cito-eindtoets hebben wij er vertrouwen in dat we de implementatie van het programma tot een goed eind zullen kunnen uitvoeren bij 10 of 11 groepen. Onze stichting is ook in een proces van reorganisatie, waarbij we een strategisch plan voor de komende drie jaar ontwikkelen en onze rol herpositioneren in een meer strategische vorm, met ondermeer adviestaken om maatschappelijk bewustzijn vergroten voor beleid, overheid, scholen en andere netwerkorganisaties met betrekking tot sociaal-emotioneel onderwijs.

We zijn enthousiast bezig met de uitvoering van ons project, en we verwachten ons project succesvol af te ronden in augustus 2021.

VOORLOPIGE RESULTATEN 2019-2021

Het project zal in augustus 2021 worden afgerond. Onze resultaten tot nu toe tonen dat 77% van de deelnemers aan onze trainingen het programma als zeer interessant ervoeren, en ook als een bron van sociale en emotionele opluchting middenin de wereldwijde crisis. De meerderheid van de kinderen gaf aan dat ze hun deelname zeer waardeerden en dat ze praktische kennis en bruikbare vaardigheden kregen aangereikt die direct bruikbaar waren en ook op de langere termijn, in de brugklas. Hun aanbeveling was om meer van dit soort lessen te krijgen tijdens het reguliere curriculum.

"Het programma is zo leuk en het zet me aan het denken hoe ik me nu meteen beter kan voelen, en ook dit gevoel vast kan houden in de toekomst" (jongen, 12 jaar)

"In dit programma praatten we over dingen waarover ik normaal gesproken weinig praat, niet op school en ook niet thuis. Ik vond het fijn om mijn gevoelens te kunnen uiten en zo mezelf kan verbeteren en betere beslissingen kan nemen" (meisje, 12 jaar)

De vijf kerngebieden van Sociaal-Emotioneel Leren (zelfbewustzijn, sociaal bewustzijn, verantwoordelijke beslissingen nemen, zelfmanagement en relationele

vaardigheden) lijken te zijn verbeterd bij 76% van de leerlingen. Beginnen met het ontdekken van hun eigen interesses en emoties, gaf hun de gelegenheid om hun eigen gedrag en reacties te begrijpen, met name in deze nieuwe onzekere tijden waarin zij leven. Hun toegenomen empathie en sociaal bewustzijn leken een sterker gevoel van verbondenheid met andere leerlingen en vrienden weer te geven. Dit werd geobserveerd door zowel trainers als leerkrachten. Deze resultaten komen overeen met veel wetenschappelijke literatuur over dit onderwerp: mogelijk 'positieve' effecten van crises, die leiden tot een groter gevoel van saamhorigheid in gemeenschappen en sociale cohesie (1,2,3).

De rode draad van het programma, het eigen kritisch denken, resulteerde in verbeterde keuzes van leerlingen om met hun angsten, zorgen en stress om te gaan. Ze zeiden dat ze zich meer in staat voelden om constructief over de huidige situatie na te denken. De meerderheid van de leerlingen vond de aangeleerde kennis en vaardigheden (effectieve communicatie en probleemoplossende vaardigheden) zeer waardevol.

In het algemeen kunnen we uit de voorlopige resultaten concluderen dat de inhoud van het programma veranderingen stimuleert van de sociaal-emotionele kennis, houding, vaardigheden en intenties van deelnemers. Met name in moeilijke tijden als nu tijdens een pandemie tonen de resultaten het grote belang voor leerlingen om sociaal-emotionele vaardigheden te leren in dit soort programma's. Ook nu het onderwijssysteem de nadruk blijft leggen op de ontwikkeling van cognitieve vaardigheden, neemt onze rol als organisatie toe om het maatschappelijk bewustzijn *te blijven vergroten, te netwerken en de capaciteiten te versterken van professionals die het belang inzien van sociaal-emotionele vaardigheden in de opleiding.*

De uitvoering van ons programma wordt uitgevoerd in nauwe samenspraak met de scholen. We gebruiken ons netwerk van scholen, waarbij we de nadruk leggen op een respectvolle en duidelijke verdeling van de taken. De resultaten van ons programma op het gedrag van leerlingen worden gemeten met wetenschappelijke methoden, observaties in de klas, kwalitatieve methoden (vragenlijsten, evaluatieformulieren, gesprekken in focusgroepen van deelnemers).

Onze organisatie zal in november 2021 de eind resultaten van ons project publiceren op de website van **KASELD**. www.kaseld.org

Citities

1. Elizabeth A. Segal (2011) Social Empathy: A Model Built on Empathy, Contextual Understanding, and Social Responsibility That Promotes Social Justice, *Journal of Social Service Research*, 37:3, 266-277, DOI: [10.1080/01488376.2011.564040](https://doi.org/10.1080/01488376.2011.564040)
 2. M. Alex Wagaman (2011) Social Empathy as a Framework for Adolescent Empowerment, *Journal of Social Service Research*, 37:3, 278-293, DOI: [10.1080/01488376.2011.564045](https://doi.org/10.1080/01488376.2011.564045)
 3. Schonert-Reichl, K. A., Oberle, E., Lawlor, M. S., Abbott, D., Thomson, K., Oberlander, T. F., & Diamond, A. (2015). Enhancing cognitive and social-emotional development through a simple-to-administer mindfulness-based school program for elementary school children: A randomized controlled trial. *Developmental Psychology*, 51(1), 52-66. <https://doi.org/10.1037/a0038454>
-